

KAUNO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Audito ataskaita

MATEMATIKOS, BIOLOGIJOS, CHEMIJOS IR INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ MOKINIŲ PASIEKIMŲ REZULTATŲ VERTINIMAS

2023 m. lapkričio 27 d. Nr. 2-6

Kaunas

Su audito ataskaita galima susipažinti
Kauno rajono savivaldybės internetiniame puslapyje
adresu www.krs.lt

Auditą atliko: Jurgita Jonynienė (grupės vadovas), Olga Štuopienė

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI.....	3
SANTRAUKA	4
IŽANGA.....	8
AUDITO REZULTATAI.....	9
1. NEPAKANKAMAI IMAMASI VEIKSMŲ, SIEKIANT PAGERINTI MOKINIŲ PASIEKIMŲ REZULTATUS.....	9
1.1. Kasmetinis mokytojų veiklos vertinimas nėra orientuotas į mokinių pasiekimų rezultatų gerinimą.....	9
1.2. Neužtikrinamos konsultacijos visiems mokiniams.....	9
1.3. Mokytojai motyvuojami siekti geresnių mokinių ugdymo(-si) rezultatų.....	13
1.4. Mokiniai motyvuojami siekti gerų mokymosi rezultatų.....	16
2. MOKYTOJŲ KVALIFIKACIJA IR MOKINIŲ PASTANGOS TURI ĮTAKOS MOKINIŲ PASIEKIMŲ REZULTATAMS.....	19
2.1. Aukštesni mokinių metiniai vidurkiai sąlygoja aukštesnius egzaminų rezultatus, išskyrus informacinių technologijų.....	19
2.2. Aukštesnės kvalifikacijos mokytojų mokinių pasiekimų rezultatai aukštesni	22
3. MAŽESNIS MOKINIŲ SKAIČIUS GRUPĖJE DAŽNIAUSIAI ĮTAKOJA AUKŠTESNIUS MOKINIŲ PASIEKIMŲ REZULTATUS.....	26
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	29
PRIEDAI.....	31
1 priedas. Santrumpos ir sąvokos.....	31
2 priedas. Audito apimtis ir metodai.....	32
3 priedas. Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys	35

PAGRINDINIAI FAKTAI

Audituojamu laikotarpiu vidutiniškai didesnis mokinių procentas, negu Lietuvos vidurkis, neišlaiko arba išlaiko patenkinamu lygiu valstybinius brandos egzaminus:

- matematikos - 0,9 proc. daugiau neišlaikė ir 4,9 proc. daugiau išlaikė patenkinamu lygiu;
- biologijos - 6,7 proc. daugiau išlaikė patenkinamu lygiu;
- chemijos - 8,5 proc. daugiau išlaikė patenkinamu lygiu;
- informacinių technologijų - 1,9 proc. daugiau neišlaikė ir 16,3 proc. daugiau išlaikė patenkinamu lygiu.

Audituojamu laikotarpiu vidutiniškai laikė valstybinius brandos egzaminus:

- 377 mokiniai matematikos;
- 87 mokiniai biologijos;
- 28 mokiniai chemijos;
- 59 mokiniai informacinių technologijų.

Audituojamu laikotarpiu matematikos, biologijos, chemijos, informacinių technologijų vidutinis mokytojų skaičius pagal kvalifikacines kategorijas:

- 4 mokytojai;
- 14 vyresniųjų mokytojų;
- 35 metodininkai;
- 2 mokytojai ekspertai.

Abiturientai nurodė, kad netinkamas konsultacijų laikas:

- 20,6 proc. matematikos;
- 15,7 proc. biologijos;
- 19,2 proc. chemijos;
- 7,3 proc. informacinių technologijų;

Audituojamu laikotarpiu mokytojai dalyvavo seminaruose:

- 71,9 proc. matematikos;
- 71,7 proc. biologijos;
- 69,2 proc. chemijos;
- 65,4 proc. informacinių technologijų.

Trūksta motyvacijos tiek mokytojams mokyti, tiek mokiniams mokytis:

- 30,9 proc. mokytojų nurodė, jog dirba su nemotyvuotais mokiniais;
- 37,7 proc. mokytojų nurodė, kad nori keisti dabartinę darbovietę;
- 3,5 proc. mokinių nurodė, kad jiems trūksta motyvacijos mokytis.
- 2,4 proc. mokinių nurodė, kad mokytojams trūksta motyvacijos mokyti.

SANTRAUKA

Audito svarba

Bendrojo ugdymo ir kitose švietimo srityse savivaldybės institucijos įgyvendina valstybinę švietimo politiką ir formuoja bei įgyvendina savivaldybės švietimo politiką. Savivaldybių institucijos, įgyvendindamos daugumos bendrojo ugdymo mokyklų savininko teises ir pareigas ir drauge su mokyklomis atsako už švietimo kokybę.

Savivaldybės švietimo valdymo ir administravimo institucijoms suteikti įgaliojimai ir jų vykdomos funkcijos turi įtakos visiems švietimo indėlio ir procesų srities veiksniams: švietimo pagalbos teikimui, mokytojų kvalifikacijai, ugdymosi sąlygoms ir kt. Taigi savivaldybės institucijos, gerindamos švietimo indėlio ir procesų kokybę, gali pagerinti ir bendrojo ugdymo rezultatus. Tačiau švietimo rezultatai Lietuvos savivaldybėse yra labai nevienodi, bendrojo ugdymo rezultatų skirtumus parodo mokinių kognityviniai-akademiniai pasiekimai.

Kauno rajono savivaldybėje švietimas – prioritetinga sritis, kuriai skiriamas ypatingas dėmesys, tačiau Kauno rajono gimnazijų mokinių akademiniai pasiekimai nėra aukšti. Matematikos, chemijos, biologijos ir informacinių technologijų valstybinių brandos egzaminų rezultatai eilę metų neviršija Lietuvos valstybinių brandos egzaminų vidurkio.

Siekdami nustatyti veiksnius kas įtakoja brandos egzaminų rezultatus, kad daugiau mokinių, negu Lietuvos vidurkis, neišlaiko arba išlaiko patenkinamu lygiu matematikos, chemijos, biologijos ir informacinių technologijų egzaminus, atlikome šių mokomųjų dalykų mokinių pasiekimų rezultatų vertinimą.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar galima pasiekti geresnius mokomųjų dalykų (matematikos, chemijos, biologijos ir informacinių technologijų) mokinių pasiekimų rezultatus. Juos vertinti pasirinkome pagal ugdymo kokybės vertinimo rodiklį – mokinių brandos egzaminų rezultatus.

Audito klausimai:

1. Ar imamasi veiksmų, siekiant pagerinti mokinių pasiekimų rezultatus.
2. Ar mokytojų kvalifikacija ir mokinių pastangos turi įtakos mokinių pasiekimų rezultatams.
3. Ar mažesnis mokinių skaičius grupėje įtakoja aukštesnius mokinių pasiekimų rezultatus.

Audituojamas laikotarpis: 2019–2023 mokslo metai.

Audituojami subjektai:

- Kauno r. Babtų gimnazija;
- Kauno r. Čekiškės Prano Dovydaičio gimnazija;
- Kauno r. Domeikavos gimnazija;
- Kauno r. Garliavos Juozo Lukšos gimnazija;
- Kauno r. Karmėlavos Balio Buračo gimnazija;
- Kauno r. Neveronių gimnazija;
- Kauno r. Piliuonos gimnazija;
- Kauno r. Raudondvario gimnazija;
- Kauno r. Vandžiogalos gimnazija;
- Kauno r. Vilkijos gimnazija;
- VšĮ Vytauto Didžiojo universiteto Ugnės Karvelis gimnazija.

Duomenis rinkome iš 11 gimnazijų, diskutavome su Kauno rajono savivaldybės administracijos Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus darbuotojais. Parengėme anketas ir apklausėme 2022-2023 mokslo metų 10-ties gimnazijų (Kauno r. Neveronių gimnazija tais metais neturėjo abiturientų) 340 abiturientų ir juos mokiusius 169 mokytojus.

Ataskaitoje naudojamos santrumpos ir sąvokos aprašytos 1 priede „Santrumpos ir sąvokos“ (31 psl.).

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Laikėmės prielaidos, kad visi auditui pateikti dokumentai ir informacija yra išsami ir galutinė, o dokumentų kopijos atitinka originalus. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (32 psl.).

Pagrindiniai audito rezultatai

Nėra vieno sprendimo, kuriuo vadovaujantis būtų galima tikėtis, kad Kauno rajono mokinių mokomųjų dalykų (matematikos, chemijos, biologijos ir informacinių technologijų) egzaminų rezultatai reikšmingai pagerėtų ir pasiektų ar viršytų Lietuvos vidurkį. Siekiant pagerinti mokinių pasiekimų rezultatus, svarbu sutelkti visus švietimo proceso dalyvius, stebėti kiekvieno mokinio pasiekimus ir jo daromą pažangą, daugiau dėmesio skirti mokytojų kvalifikacijai ir stiprinti mokinių ir mokytojų motyvaciją.

1. Nepakankamai imamasi veiksmų, siekiant pagerinti mokinių pasiekimų rezultatus

Teisės aktai neįpareigoja švietimo įstaigų vadovus vykdyti mokytojų kasmetinius vertinimus. Gimnazijose mokytojų kasmetinis vertinimas vykdomos vadovų iniciatyva ir vertinimo metu mokytojai dažniausiai nurodo tai, kas nuveikta, bet neanalizuoja, kaip tai veikia mokinių pasiekimus ir jų daromą pažangą bei mokymosi motyvaciją ir nenumato priemonių ir aiškių kriterijų kaip gerinti mokinių mokymąsi (1.1. poskyris).

Neužtikrinamos visiems mokiniams vienodos galimybės lankyti konsultacijas gimnazijose, o mokiniai, neturėdami galimybės gimnazijoje organizuojamų konsultacijų metu pašalinti mokymosi spragas ar siekti pažangos, naudojami korepetitoriaus paslaugomis (1.2. poskyris).

Kauno r. nesukurta vieninga mokytojų motyvavimo sistema, nors visose gimnazijose mokytojų skatinimai, tai yra priemokos ir premijos, aprašyti gimnazijų Darbo apmokėjimo sistemos aprašuose, bei kitose vidaus dokumentuose dėl darbuotojų skatinimo. Mes negalime pasakyti kokios konkrečiai gimnazijose taikomos motyvavimo priemonės yra veiksmingiausios ar kas motyvuoja mokytojus, mokytojų įvertinimas ir skatinimas nepakankamas, nes ne visada įvertinami, kad ir nežymūs mokytojų pasiekimai dirbant su kitais, o ne su aukščiausius įvertinimus turinčiais mokiniais. Be to 37,7 proc. mokytojų galvoja keisti darbovietę, iš jų 66,7 proc. mokytojų galvoja dirbti kitoje veiklos srityje, kas kelia susirūpinimą. Motyvacinė sistema nėra vienintelė priežastis, dėl kurios mokytojai gali planuoti palikti dabartinę darbovietę, tačiau ji yra svarbus indikatorius, nes darbuotojų skatinimas – viena iš priemonių juos išlaikyti įstaigoje ir padidinti motyvaciją. (1.3 poskyris).

Visose gimnazijose sukurta mokinių motyvavimo sistema ir ji naudojama. Ne tik skatinimo priemonės motyvuoja mokinius mokytis, bet ir mokinio mokymosi motyvacija priklauso tiek nuo paties mokinio, tarpusavio santykio su mokytojais, tiek nuo jį supančios aplinkos (1.4 poskyris).

2. Mokytojų kvalifikacija ir mokinių pastangos turi įtakos mokinių pasiekimų rezultatams

Aukštesni matematikos, biologijos ir chemijos metiniai vidurkiai sąlygoja aukštesnius mokinių valstybinių brandos egzaminų rezultatus. Mokiniai, turintys informacinių technologijų aukštus metinius įvertinimus, brandos egzaminų neišlaikė arba išlaikė gaudami skirtingus įvertinimus (2.1. poskyris).

Mokytojų aukštesnė kvalifikacija (kvalifikacinė kategorija ir kvalifikacijos kėlimas seminaruose / mokymuose) įtakoja geresnius mokinių pasiekimų rezultatus (2.2 poskyris).

3. Mažesnis mokinių skaičius grupėje dažniausiai įtakoja aukštesnius mokinių pasiekimų rezultatus

Ne tik mokinių skaičius grupėje lemia aukštesnius mokinių pasiekimų rezultatus, rezultatai priklauso ir nuo mokytojo kompetencijos bei mokinio motyvacijos mokytis (3 skyrius).

Rekomendacijos

Gimnazijų vadovams:

1. Siekiant gerinti mokinių ugdymo(-sį) rezultatus ir užtikrinti kiekvieno mokytojo atskaitomybę už atliekamas funkcijas, gimnazijoms pasirengti ar papildyti turimas mokytojų veiklos įsivertinimo anketas įtraukiant metines užduotis, kurios būtų susietos su mokinių rezultatų gerinimu ir nurodyti pasiektus rezultatus (1 pagrindinis audito rezultatas).

2. Siekiant mažinti mokinių pasiekimų skirtumus, užtikrinti konsultacijų prieinamumą visiems mokiniams, kuriems jų reikia. Nesant galimybei suderinti mokinių konsultacijų grafiko su mokyklinių autobusiukų važiavimo grafiku, apsvarstyti galimybę konsultacijas mokiniams teikti nuotoliniu būdu (1 pagrindinis audito rezultatas).

Kauno rajono savivaldybės administracijos Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vedėjui:

3. Siekiant padidinti mokytojų motyvaciją, parengti Kauno rajono ugdymo įstaigoms darbuotojų skatinimo tvarkos aprašą (1 pagrindinis audito rezultatas).

4. Siekiant nustatyti priežastis, kodėl informacinių technologijų valstybinio brandos egzamino rezultatai žemi, nors mokinių metiniai įvertinimai labai aukšti, atlikti šio dalyko mokymo proceso išsamų tyrimą (2 pagrindinis audito rezultatas).

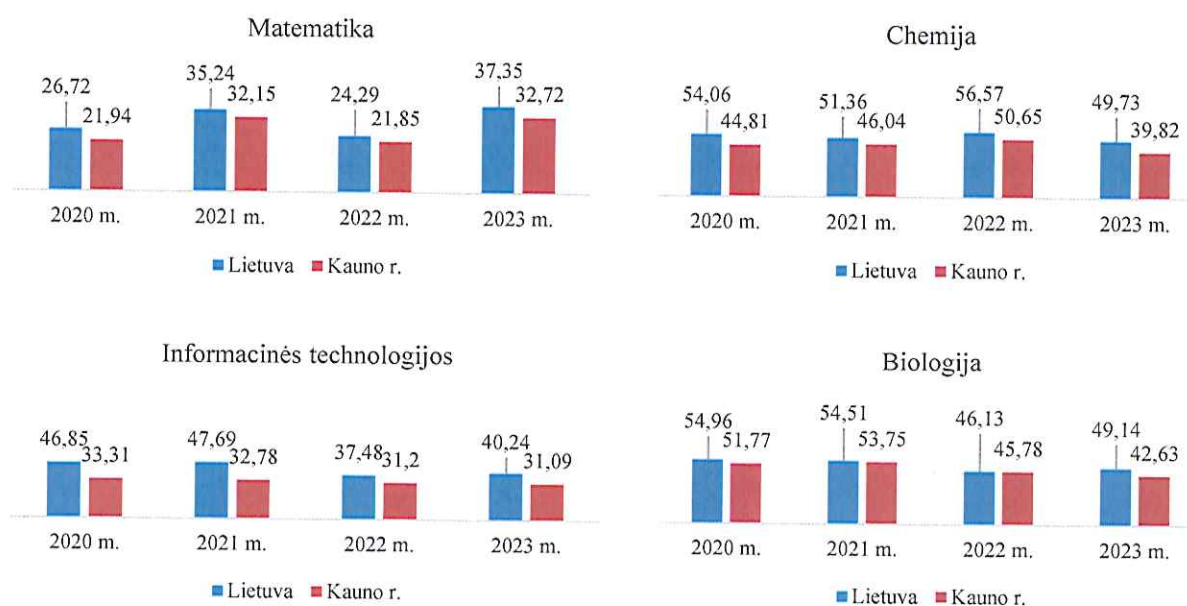
Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ (29 psl.).

IŽANGA

Lietuvos Respublikoje vidurinis ugdymas, kuris trunka dvejus metus (gimnazijų III–IV klasės), yra neprivalomas. Mokiniai vidurinio ugdymo programą renkasi patys. Abiturientai norėdami stoti į valstybės finansuojamas studijų vietas aukštosiose mokyklose, išskyrus menų studijas, turi išlaikyti tris valstybinius brandos egzaminus: lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos bei vieną laisvai pasirenkamą egzaminą. Kauno rajone vidurinį ugdymą įgyvendina 11 gimnazijų.

Pakaunėje 2023 metais matematikos brandos egzaminą laikė 309 mokiniai, biologijos – 140, chemijos – 28 ir informacinių technologijų – 57. Audituojamu laikotarpiu Kauno rajono savivaldybės ugdymo įstaigų matematikos, chemijos, biologijos ir informacinių technologijų valstybinio brandos egzaminų rezultatų vidurkis nesiekė Lietuvos rezultatų vidurkio (žr. 1 pav.).

1 pav. Valstybinių brandos egzaminų rezultatų vidurkiai

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal duomenų perdavimo sistemos KELTS duomenis.

Siekiant sėkmingo mokinių ugdymo ir pažangos, bei švietimo kokybės yra svarbu, kad ugdymo įstaigoje dirbtų aukštos kvalifikacijos ir motyvuoti mokytojai, o mokiniai būtų motyvuoti mokytis.

AUDITO REZULTATAI

1. NEPAKANKAMAI IMAMASI VEIKSMŲ, SIEKIANT PAGERINTI MOKINIŲ PASIEKIMŲ REZULTATUS

1.1. Kasmetinis mokytojų veiklos vertinimas nėra orientuotas į mokinių pasiekimų rezultatų gerinimą

Audituojamu laikotarpiu teisės aktai neįpareigojo švietimo įstaigų vadovus vykdyti mokytojų kasmetinius vertinimus. Tačiau kiekviena ugdymo įstaiga, siekianti gerinti ugdymo(-si) rezultatus, turi užtikrinti aukštą mokytojų darbo kokybę ir kiekvieno atskaitomybę už atliekamas funkcijas.

Laikėmės nuostatos, kad gimnazijos vadovai vykdo kasmetinį mokytojų veiklos vertinimą, siekdami pagerinti mokinių rezultatus, kai: gimnazijos vadovas kasmet vykdo mokytojų veiklos vertinimą; mokytojams suformuluojamos metinės užduotys, kurios susietos su mokinių rezultatų gerinimu; numatomos priemonės ir aiškūs kriterijai kaip gerinti mokinių mokymosi rezultatus.

Tik viena iš audituojamų gimnazijų jokia forma neatliko mokytojų kasmetinių veiklos vertinimų. Kitos gimnazijos įvairiomis formomis (pvz. vykdo pokalbius, mokytojai pildo veiklos įsivertinimo anketas) atlieka kasmetinį mokytojų veiklos vertinimą. Kauno rajone, nesant vieningos mokytojų kasmetinio veiklos vertinimo sistemos, vienu gimnazijų vadovai vykdo pokalbius su mokytojais, kiti pokalbių nevykdo arba vykdo tik mokytojams pageidaujant, o gimnazijų parengtose mokytojų veiklos įsivertinimo anketose numatyti veiklos vertinimo kriterijai labai skirtingi.

Kasmetinio veiklos vertinimo metu nei vienoje gimnazijoje mokytojams nesuformuluojamos metinės užduotys, kurios būtų susietos su mokinių rezultatų gerinimu, o įsivertindami save, mokytojai dažniausiai nurodo tai, kas nuveikta, bet neanalizuoja, kaip tai veikia mokinių pasiekimus ir jų mokymosi motyvaciją, nenumato priemonių ir aiškių kriterijų kaip gerinti mokinių mokymąsi. Apie 54 proc. gimnazijų vadovų prašo mokytojus anketose pateikti informaciją apie mokomojo dalyko mokinių dalyvavimą olimpiadose, konkursuose ir jų laimėjimus, vienoje gimnazijoje mokytojus prašoma laisva forma parašyti kas jų nuomone galėtų padėti gerinti mokinių pasiekimus, tačiau nei vienas gimnazijos vadovas, šių pokalbių ar anketų pildymo metu, neprašo mokytojus atsiskaityti už mokinių pasiekimus ir daromą pažangą.

1.2. Neužtikrinamos konsultacijos visiems mokiniams

Mokytojų konsultacijų paskirtis – teikti papildomą mokymosi pagalbą mokiniams, turintiems mokymosi sunkumų dėl atsiradusių mokymosi spragų, dėl mokyklos nelankymo (ligos ar kitų įvairių

priežasčių), dėl skirtingo mokymosi tempo, ar mokiniams, siekiantiems geresnių mokymosi rezultatų. Gali būti organizuojamos šių mokomųjų dalykų konsultacijos: matematikos, lietuvių kalbos, lietuvių kalbos ir literatūros, gimtosios kalbos (tautinių mažumų mokyklose), užsienio kalbos (anglų k., prancūzų k., vokiečių k., rusų k.), pasaulio pažinimo, gamtos ir žmogaus, fizikos, chemijos, biologijos, gamtos mokslų, informacinių technologijų, istorijos ir geografijos¹.

Laikėmės nuostatos, kad visose gimnazijose teikiamos konsultacijos ir užtikrinama, kad jose galėtų dalyvauti visi mokiniai, kuriems jų reikia, kai: gimnazijose organizuojamos konsultacijos; mokykliniai autobusai neišvažiuoja anksčiau negu vykdomos konsultacijos; mokiniams nėra poreikio naudotis korepetitorių paslaugomis.

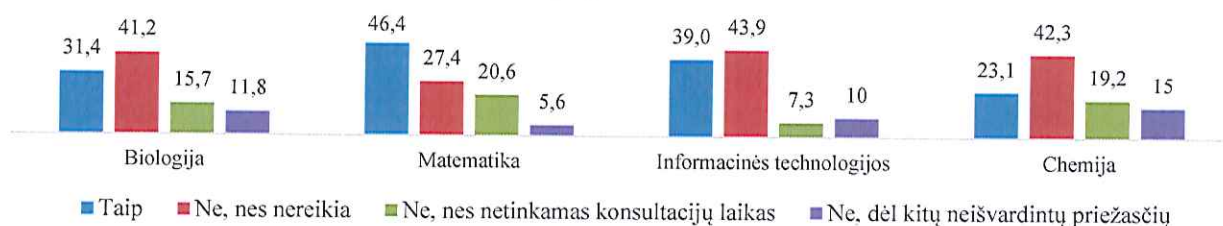
Mokiniams 3-ose gimnazijose nebuvo organizuojamos kai kurių mokomųjų dalykų konsultacijos, 1-oje gimnazijoje abiturientams nebuvo organizuojamos visų mokomųjų dalykų konsultacijos (jiems buvo organizuojamos tik trumpalaikės konsultacijos egzaminams pasiruošti). Gimnazijos nurodė, kad kai kurios konsultacijos abiturientams neorganizuojamos, nes mokymosi praradimams kompensuoti ir dalyko žinioms gilinti buvo skirti dalykų moduliai. Atkreipiame dėmesį, kad dalyko modulis – apibrėžta, savarankiška ir kryptinga ugdymo programos dalis², o konsultacijos skirtos mokymosi praradimams kompensuoti. Vykdamt abiturientų apklausą, 9,7 proc. mokinių nurodė, kad gimnazijoje trūksta konsultacijų.

Kauno rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Kontrolės ir audito tarnyba) atliko abiturientų apklausą, ar mokiniai lanko mokykloje organizuojamas konsultacijas. Apklausėme 340 abiturientų. 59,5 proc. abiturientų nurodė, kad nelanko(ė) audituojamųjų dalykų konsultacijų. Iš žemiau pateikto paveikslo matome abiturientų apklausos atsakymų pasiskirstymą pagal audituojamąjį dalyką (žr. 2 pav.).

¹ Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. spalio 11 d. įsakymas Nr. V-1856 „Dėl konsultacijų mokiniams, skirtų mokymosi praradimams kompensuoti, tvarkos aprašo patvirtinimo ir lėšų skyrimo savivaldybėms ir valstybinėms mokykloms“, 10.4 p.

² Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. spalio 11 d. įsakymu Nr. V-1856 „Dėl 2021–2022 ir 2022–2023 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų patvirtinimo“ patvirtinti 2021–2022 ir 2022–2023 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrieji ugdymo planai, 4.1 p.

2 pav. Mokinių konsultacijų (ne)lankymas ir priežastys, proc.

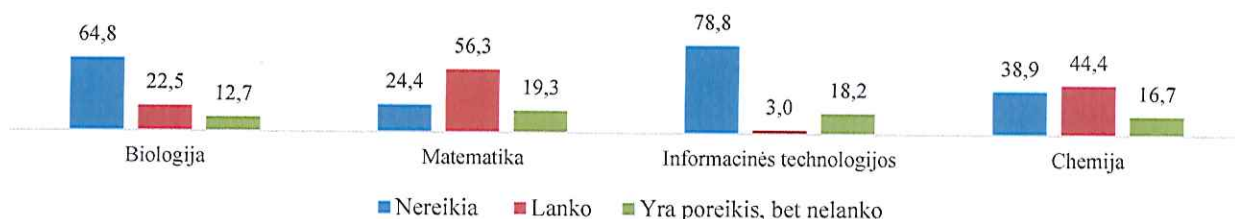
Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal mokinių apklausos duomenis.

Nustatėme, kad 2022-2023 mokslo metais mokykliniais autobusais vežiojamiems mokiniams ne visada sudaromos galimybės lankyti konsultacijas. 5-ios gimnazijos neužtikrino galimybės visiems mokiniams lankyti konsultacijose. Mokinių vežimo autobusais ir konsultacijų grafiku nesuderinamumas įtakoja konsultacijų nelankymą, nes mokiniai neturi galimybės po konsultacijų grįžti namo:

- 15 mokinių autobusai į gimnaziją atveža 8:25 val. ir išveža 14:25 val. ir 15:15 val., o konsultacijos prasideda prieš pamokas 7:45 arba po pamokų 15:25;
- 9 mokinius autobusai išveža 13:45 val. ir 17 mokinių – 14:45 val., o konsultacijos vyksta per 7-tą (13:50 val.) ir 8-tą (14:45 val.) pamoką;
- 6 mokinius autobusas išveža 14:50 val., o biologijos, matematikos ir informacinių technologijų konsultacijos vyksta per 8 pamoką (14:45 val.);
- 17 mokinių autobusai išveža 13:45 val. ir 31 mokinių – 14:40 val., o biologijos, chemijos ir informacinių technologijų konsultacijos vyksta per 8 pamoką (14:40 val.);
- 13 mokinių autobusas išveža 13:50 val., 14:13 val. ir 14:48 val., o chemijos ir informacinių technologijų konsultacijos prasideda 14:35 val.

Mokiniai, negaudami mokymosi pagalbos gimnazijose, naudojami korepetitorių paslaugomis. Siekiant išsiaiškinti kiek mokinių naudojami korepetitorių paslaugomis, apklausėme 2022-2023 mokslo metų abiturientus, kurie planavo laukti matematikos (176 abiturientus), biologijos (71 abiturientą), chemijos (18 abiturientų) ir informacinių technologijų (33 abiturientus) valstybinius brandos egzaminus (toliau – VBE). Pagal kontrolės ir audito tarnybos atliktą apklausą 41,6 proc. abiturientų nurodė jog naudojami matematikos, biologijos, chemijos ir informacinių technologijų korepetitorių paslaugomis, o dar 17,4 proc. nurodė, kad poreikis joms būtų. Pastebėjome, kad 93,5 proc. abiturientų, perkančių korepetitoriaus paslaugas, mokosi gimnazijose, kurios yra arčiau Kauno miesto. Daugiausiai abiturientų (33,2 proc.) naudojami matematikos korepetitorių paslaugomis. 3 pav. pateikiame detalesnius abiturientų atsakymus pagal kiekvieną audito metu vertintą mokamąjį dalyką.

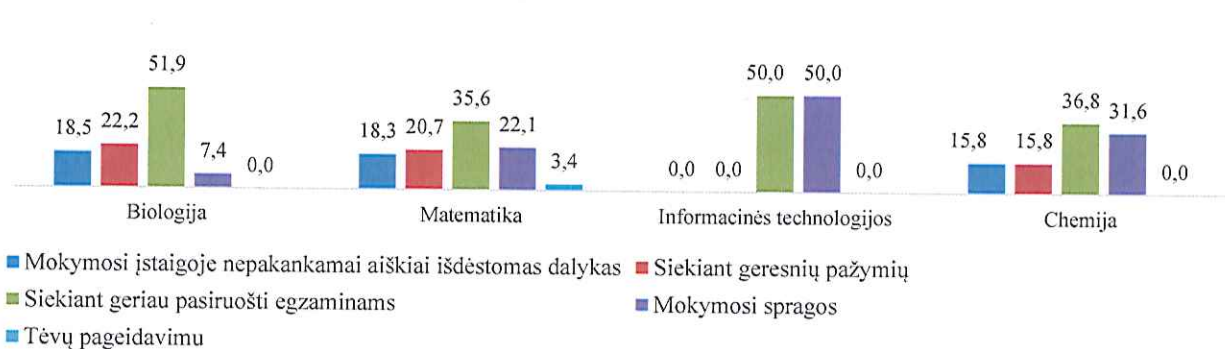
3 pav. Mokinių naudojimas korepetitorių paslaugomis, proc.

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal mokinių apklausos duomenis.

Naudojimas korepetitorių paslaugomis rodo, kad ne visų mokinių ugdymo(-si) poreikiai užtikrinami, arba jie neturi galimybės gimnazijoje organizuojamų konsultacijų metu pašalinti mokymosi spragų ar siekti pažangos. Atlikdami apklausą, dar siekėme išsiaiškinti, dėl kokių priežasčių mokiniai naudojami korepetitorių paslaugomis. Ji parodė, kad daugiausiai abiturientų kreipiasi pas korepetitorius siekdami geriau pasiruošti egzaminams (žr. 4 pav.).

4 pav. Priežastys dėl kurių mokiniai naudojami korepetitorių paslaugomis, proc.

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal mokinių apklausos duomenis.

Siekiant sužinoti abiturientų nuomonę kaip būtų galima pagerinti mokinių pasiekimų rezultatus, paprašėme 340 abiturientų pateikti pasiūlymus. Abiturientų teikti pasiūlymai:

- pamokų metu reikėtų daugiau atlikinėti užduočių pagal egzaminų programą (8,5 proc.);
- būtų daugiau pamokų, skirtų būtent egzamino ruošimuisi (3,8 proc.);
- mokytojai skirtų didesnę dėmesį sunkesnėms, svarbesnėms temoms ir gerai išaiškintą temą, neskubėtų, atkreiptų dėmesį į susidariusias spragas mokinių žiniose (5,9 proc.).

Neužtikrinant visiems mokiniams vienodų galimybių lankyti konsultacijas gimnazijose ir esant mokinių nuomonei jog jie nepakankamai gerai pasiruošę egzaminams, negalime tikėtis, kad mokinių pasiekimų rezultatai gerės.

1.3. Mokytojai motyvuojami siekti geresnių mokinių ugdymo(-si) rezultatų

Didelę įtaką mokinių motyvacijai mokytis, turi mokytojai. Motyvuotas mokytojas išugdys motyvuotus mokinius ir tai turės tiesioginę įtaką mokinių pasiekimams. Todėl yra labai svarbus mokytojų motyvavimas, kad mokytojas su įkvėpimu, kūrybingai rastų priėjimą prie mokinių ir sudomintų juos mokomu dalyku. Todėl ugdymo įstaigos vadovas turėtų pasirinkti tinkamą mokytojų motyvavimo sistemą.

Laikėmės nuostatos, kad mokytojai motyvuojami siekti geresnių mokinių ugdymo(-si) rezultatų, kai sukurta mokytojų motyvavimo sistema, kurioje sukurtos priemonės, padedančios siekti geresnių mokinių ugdymo(-si) rezultatų, ir ji naudojama; kai mažiau nei 40 proc. mokytojų ketina palikti savo darbovietę³.

Kauno r. nesukurta vieninga mokytojų motyvavimo sistema, nors visose gimnazijose mokytojų skatinimai, tai yra priemokos ir premijos, aprašyti gimnazijų Darbo apmokėjimo sistemos aprašuose, patvirtintose direktorių įsakymais. Norėdami paskatinti mokytojus, vadovai vadovaujasi minėtais aprašais. Be to 5 gimnazijos turi papildomai pasitvirtinę atskirus tvarkos aprašus dėl darbuotojų skatinimo:

- Vytauto Didžiojo universiteto Ugnės Karvelis darbuotojų skatinimo tvarkos aprašas⁴;
- Čekiškės Prano Dovydaičio gimnazijos Vidaus tvarkos taisyklės⁵;
- Karmėlavos Balio Buračo gimnazijos mokytojų, užsiimančių papildoma, bendruomenei naudinga veikla, skatinimo tvarkos aprašas⁶;
- Neveronių gimnazijos mokytojų skatinimo tvarkos aprašas⁷;
- Vilkijos gimnazijos Darbo tvarkos taisyklės⁸.

Kauno rajono savivaldybės administracijos Kultūros, švietimo ir sporto skyrius (toliau – Kultūros, švietimo ir sporto skyrius) organizavo Kauno rajonų mokytojų apdovanojimą už gerus mokinių pasiekimus (olimpiadose, konkursuose, egzaminuose ir kita) rajono mastu:

- Kauno rajono mokytojai, kurių parengti mokiniai laimėjo olimpiadas ir konkursus, pagerbiami gabių vaikų pagerbimo šventėje mero padėkos raštais ir Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus dovana.

³ Prieiga per internetą: <https://emplonet.lt/hr-blogas/tyrimas-daugiau-nei-40-proc-darbuotoju-ketina-palikti-savo-darbovietes/> (žiūrėta 2023-08-08).

⁴ Aprašas patvirtintas direktoriaus 2022-01-05 įsakymu Nr. VE-004

⁵ Taisyklės patvirtintos direktoriaus 2021-09-06 įsakymu Nr. VI-56

⁶ Aprašas patvirtintas direktoriaus 2021-08-31 įsakymu Nr. V-139-1.3

⁷ Aprašas patvirtintas direktoriaus 2023-08-23 įsakymu Nr. V-68

⁸ Taisyklės patvirtintos direktoriaus 2015-05-26 įsakymu Nr. V-132-1

- mokytojai, kurių abiturientai išlaikė egzaminus aukščiausiais įvertinimais, dalyvauja Raudondvario pilyje organizuojamojoje pagerbimo šventėje ir pagerbiami kartu su moksleiviais, mero padėkos raštais, atminimo dovanomis su Kauno rajono simbolika ir finansinėmis paskatomis.

- Tarptautinės mokytojų dienos proga vyksta geriausių Kauno rajono mokytojų pagerbimo šventė, kurios metu mokytojai apdovanojami padėkos raštais, atminimo dovanomis, o Metų mokytojui skiriama pinigine premija.

- kasmet teikiama paraiška Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai dėl geriausio Kauno rajono mokytojo apdovanojimo Meilės Lukšienės premija.

2022-2023 mokslo metais 8 gimnazijų vadovai skatino mokytojus priemokomis ir premijomis už įvairias veiklas, t. y. už jų mokinių iš VBE gautus aukščiausius įvertinimus, už kitas svarbias gimnazijos veiklas atliktas užduotis, kurios reikšmingai prisideda prie gimnazijos strategijos kūrimo ir inovacijų, už puikiai parengtus mokinius tiek šalies, tiek tarptautinėse olimpiadose, konkursuose, už darbą PUPP vertinimo komisijose, už hibridinio ugdymo organizavimą ir dalyvavimą įvairiuose projektuose ir kita. Be to, trys gimnazijos aktyviausius mokytojus apdovanojo išvykomis, iš jų viena gimnazija – kelione į užsienį. Viena gimnazija mokytojus skatino tik padėkos raštais ir atminimo dovanėlėmis.

Kontrolės ir audito tarnybos vykdytos gimnazijų mokytojų apklausos metu ne vienas mokytojas pabrėžė, kad per didelė administracinė našta riboja jų galimybes daugiau laiko skirti mokiniams ir tiesioginiam darbui.

Mokytojai gaudami didesnę darbo krūvį, gauna ir papildomą apmokėjimą, tačiau pvz. vienoje gimnazijoje matematikos vyr. mokytoja už padidėjusį darbo krūvį ir veiklos sudėtingumą (darbą PUPP vertinime, hibridinio ugdymo organizavimą, dalyvavimą projekte) gavo priemokas, tačiau nei vienas iš jos 12 laikiusių abiturientų, 2022 m. VBE neišlaikė, o 2021 m. išlaikė tik 1 abiturientas iš 7, kuris surinko 17 balų.

Tačiau nustatytas ir kitas atvejis, kuomet audituojamu laikotarpiu gimnazijoje klasės buvo formuojamos pagal mokinių gebėjimus, tai yra aukštesnius rezultatus turintys mokiniai įtraukti į vienas klases, žemesnius – į kitas klases, pvz. pastarosios klasės 2022 m. laikiusių matematikos VBE, vidutinis įvertinimo balas 2, tai yra iš 8 mokinių egzaminą išlaikė tik vienas mokinys, surinkęs 16 balų. 2023 m. laikiusių VBE vidutinis įvertinimo balas 28, egzaminą išlaikė visi 5 mokiniai laikę šį egzaminą. Mokytojo rezultatai ugdymo srityje pagerėjo, tačiau jis nebuvo paskatintas jokia skatinimo priemone, nes paskatinami tik mokytojai, kurių mokiniai pasiekė geriausius rezultatus. Tokiais atvejais nukenčia mokytojo motyvacija mokyti ir tobulėti savo srityje.

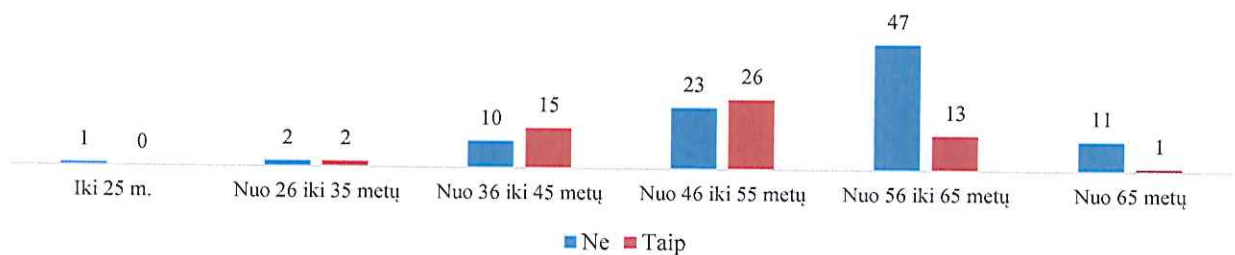
Mokytojų įvertinimas ir skatinimas tiek vadovybės, tiek savivaldybės lygmeniu yra tarsi savaime suprantamas dalykas, tačiau audito metu paaiškėjo, kad jo nepakanka, nes ne visada įvertinami, kad ir nežymūs mokytojų pasiekimai dirbant su kitais, o ne su aukščiausius įvertinimus turinčiais mokiniais.

Siekiant išsiaiškinti kas motyvuotų mokytojus Kontrolės ir audito tarnyba atliko 169 mokytojų apklausą. Iš apklausos rezultatų nustatėme, kad mokytojams labai svarbus psichologinis ir darbo klimatas (73,1 proc.), stabilus ir teisingas atlyginimas (71 proc.), motyvuoti mokiniai (68,9 proc.), adekvatus darbo krūvis (67,1 proc.), draugiška ir darni komanda (54 proc.), o kiti veiksniai kaip mokymosi ir kvalifikacijos kėlimo galimybės, gerai organizuota vidinė komunikacija tarp kolegų, betarpiškas vadovo darbo stilius ir papildomos materialinės naudos (transporto išlaidų, mokymosi priemonių įsigijimo kompensavimas ir kt.) nėra tokie svarbūs, t. y. nesiekia 50 proc. kiekvieno veiksnio įvertinime.

Atkreipiame dėmesį, kad Kauno rajono švietimo įstaigų pedagoginiams darbuotojams kompensuojamos kelionės išlaidos į darbą ir atgal, siekiant sudaryti palankias sąlygas įdarbinti kvalifikuotus darbuotojus bei užtikrinti kokybiškas ugdymo paslaugas.

Iš apklausos rezultatų matome, kad iš 151 mokytojo 57 mokytojai, t. y. 37,7 proc. galvoja keisti darbą, iš jų didžiąsą dalį, tai yra 45,6 proc., sudaro 46-55 metų amžiaus grupėje esantys mokytojai (žr. 5 pav.)

5 pav. Mokytojų, galvojančių (ne)keisti darbą, skaičius pagal amžiaus grupes

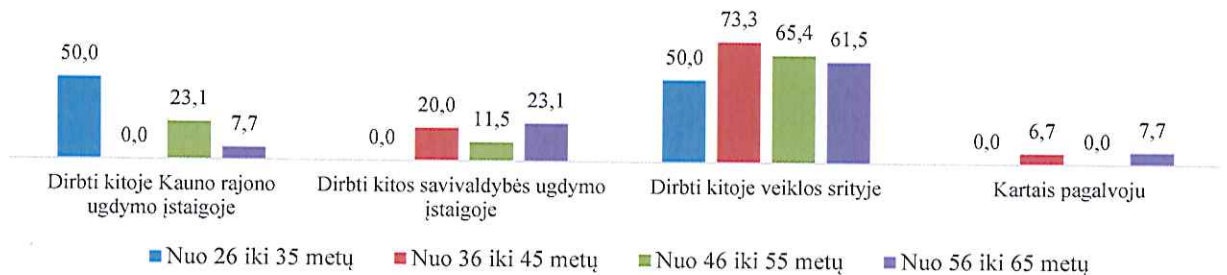
Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal mokytojų apklausos duomenis.

Atlikdami apklausą, dar siekėme išsiaiškinti, ar mokytojai nori keisti veiklos sritį, ar tik darbovietę. Apklausos rezultatai parodė, kad iš 57 mokytojų, kurie galvoja keisti darbą, net 38 mokytojai, t. y. 66,7 proc. nori dirbti kitoje veiklos srityje, iš jų vienas mokytojas nuo 65 metų amžiaus grupės (6 pav. šios amžiaus grupės neanalizuosime). Iš 6 pav. matome mokytojų, kurie nori dirbti kitoje veiklos srityje pasiskirstymą pagal amžiaus grupes, t. y.:

- 73,3 proc. iš 15 mokytojų 36-45 metų amžiaus grupės;

- 65,4 proc. iš 26 mokytojų 46-55 metų amžiaus grupės;
- 61,5 proc. iš 13 mokytojų 56-65 metų amžiaus grupės;
- 1 mokytojas iš 2 26-35 metų amžiaus grupės.

6 pav. Mokytojų, kurie galvoja keisti darbovietę, struktūra pagal amžiaus grupes ir veiklos sritis, proc.

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal mokytojų apklausos duomenis.

Negalime pasakyti kokios konkrečiai gimnazijose taikomos motyvavimo priemonės yra veiksmingos ar kas motyvuoja mokytojus, tačiau mokytojų dvejonės dėl darbovietės keitimo, o tuo labiau dėl mokytojų abejonių dirbti toje pačioje srityje, kelia susirūpinimą. Motyvacinė sistema nėra vienintelė priežastis, dėl kurios mokytojai gali planuoti palikti dabartinę darbovietę, tačiau ji yra viena iš svarbiausių veiksnių. Todėl manome, kad tai yra svarbus indikatorius ir motyvavimo sistema turi būti peržiūreta.

1.4. Mokiniai motyvuojami siekti gerų mokymosi rezultatų

Gerus mokinių mokymosi rezultatus lemia ne tik mokymosi programos ir gaunamos žinios, bet ir motyvacija mokytis. Pagal Kontrolės ir audito tarnybos atliktą apklausą 30,9 proc. mokytojų nurodė, jog dirba su nemotyvuotais mokiniais ir 3,5 proc. abiturientų nurodė, kad jiems trūksta motyvacijos mokytis.

Laikėmės nuostatos, kad mokiniai motyvuojami siekti geresnių ugdymo(-si) rezultatų, kai sukurta mokinių motyvavimo sistema, kurioje sukurtos priemonės, padedančios siekti geresnių ugdymo(-si) rezultatų, ir ji naudojama.

Kauno rajono 4-ios gimnazijos⁹ turi direktoriaus įsakymu patvirtintus Mokinių skatinimo ir drausminimo tvarkos aprašus, kuriuose numatyta už ką mokiniai gali būti skatinami, 7-ios gimnazijos mokinių skatinimo galimybes ir formas aptarę įvairiuose kitose vidaus dokumentuose:

⁹ Kauno r. Čekiškės Prano Dovydaičio gimnazija, Kauno r. Domeikavos gimnazija, Kauno r. Neveronių gimnazija, Kauno r. Raudondvario gimnazija.

- Vytauto Didžiojo universiteto Ugnės Karvelis mokinių skatinimo tvarkos apraše¹⁰;
- Babtų gimnazijos Mokinių elgesio taisyklėse¹¹ ir „100 dešimtukų klubo“ nuostatuose¹²;
- Garliavos Juozo Lukšos gimnazijos mokinių skatinimo tvarkoje 2023-2024 m. m.¹³;
- Karmėlavos Balio Buračo gimnazijos Mokinių pažangos ir pasiekimo vertinimo tvarkos apraše¹⁴;
- Piliuonos gimnazijos mokinių elgesio taisyklės, skatinimo, drausminimo, poveikio priemonių netinkamai besielgiantiems mokiniams sistemoje¹⁵;
- Vilkijos gimnazijos Darbo tvarkos taisyklėse¹⁶;
- Vandžiogalos gimnazijos Mokinių teisės ir pareigos¹⁷.

Minėtuose dokumentuose yra numatyta, kad mokiniai gali būti skatinami už: labai gerą mokymąsi, pavyzdinę elgesį, labai gerą pamokų lankymą, aktyvumą, iniciatyvumą pamokose, aktyvų dalyvavimą klasės ir gimnazijos savivaldos veikloje, gimnazijos garsinimą savivaldybės, šalies mastu, pasiekimus meninėje, sportinėje, kūrybinėje ir kt. veikloje.

Gimnazijose taikomos mokinių skatinimo priemonės:

- Mokiniais ir jų tėvams elektroniniame dienyne rašomos dalykų mokytojų, būrelių vadovų, klasės vadovų, administracijos padėkos.
- Gimnazijos padėkos raštai.
- Informacija bendruomenei (informacinis ekranas, vidaus tinklas).
- Specialios atminimo dovanos.
- Edukacinės-pramoginės išvykos.

Kauno rajono mastu naudojama (vidaus teisės aktu nepatvirtinta) Kauno rajonų mokinių skatinimo sistema už gerus jų pasiekimus olimpiadose, konkursuose, egzaminuose:

- Kauno rajono švietimo centras organizuoja rajonines mokinių olimpiadas ir konkursus. Jų nugalėtojai apdovanojami Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vedėjo padėkos raštais, o pirmų vietų nugalėtojai deleguojami į Respublikines olimpiadas ir konkursus.

¹⁰ Aprašas patvirtintas direktoriaus 2022-01-05 įsakymu Nr. VE-004

¹¹ Taisyklės patvirtintos direktoriaus 2022-09-05 įsakymu Nr. V-104

¹² Nuostatai patvirtinti direktoriaus 2010-02-23 įsakymu Nr. V-113

¹³ Tvarka patvirtinta direktoriaus 2023-08-24 įsakymu Nr. V1-137

¹⁴ Aprašas patvirtintas direktoriaus 2021-08-31 įsakymu Nr. V-247-1.3

¹⁵ Sistema patvirtinta direktoriaus 2023-02-13 įsakymu Nr. 1.3-23-12

¹⁶ Taisyklės patvirtintos direktoriaus 2015-05-26 įsakymu Nr. V-132-1

¹⁷ Mokinių teisės ir pareigos, patvirtinta direktoriaus 2014-08-29 įsakymu Nr. P-156 (2018-01-11 įsakymo Nr. P-78 redakcija)

- Kiekvienų metų pavasarį vyksta rajono gabių moksleivių pagerbimo šventė, kurioje apdovanojami aukščiausius įvertinimus gavę mokiniai nuo 1-12 kl. rajono, šalies ir tarptautiniuose olimpiadose ir konkursuose. Kiekvienam moksleiviui įteikiama atminimo dovana, medalis, Mero padėkos raštas. Mokiniais dovanuojama bendra edukacinė išvyka Lietuvoje.

- Pasibaigus VBE, aukščiausius įvertinimus gavę abiturientai, jų mokytojai ir artimieji kviečiami į pagerbimo šventę Raudondvario pilyje, kur juos sveikina savivaldybės meras ir kiti savivaldybės atstovai.

- Šimtukus iš VBE gavę moksleiviai apdovanojami vardiniais mero laikrodžiais, medaliais, 200 Eur dovana, mero padėkos raštais ir atminimo dovanomis su Kauno rajono simbolika.

2022-2023 metais gimnazijų vadovai skatino mokinius už įvairias veiklas, t. y. už jų mokinių iš VBE gautus aukščiausius įvertinimus, už gerą mokymąsi ir aktyvią visuomeninę veiklą padėkos raštais, diplomais, prizais, už prizines vietas olimpiadose ir konkursuose atminimo dovanėlėmis, nugalėtojai skelbiami gimnazijų interneto svetainėse.

Be to už aukštus rezultatus ugdymo srityje ir dalyvavimą olimpiadose ir konkursuose Babtų ir Piliuonos gimnazijos mokinius apdovanojo edukacinėmis-pramoginėmis išvykomis Lietuvoje, Čekiškės Prano Dovydaičio gimnazija – išvyka į Varšuvos Koperniko mokslo centrą. Vilkijos gimnazija už gimnazijos vardo garsinimą ir labai gerą mokymąsi įteikė abiturientui Metų mokinio premiją 150 Eur. Vytauto didžiojo universiteto Ugnės Karvelis gimnazija piniginiu prizu (500 Eur) apdovanoja konkurso „Didžiausią pokytį pasiekusi klasė“ nugalėtojus, 200 Eur prizų klases už aktyvią socialinę veiklą.

Ne tik skatinimo priemonės motyvuoja mokinius mokytis, bet ir mokymosi aplinka, tarpusavio santykiai su mokytojais ir aiškiai, nenuobodžiai dėstomos temos. Atkreipiame dėmesį, kad abiturientai Kontrolės ir audito tarnybos vykdytos apklausos metu, teigdami pasiūlymus, kas pagerintų mokymosi rezultatus nurodė, kad:

- mokytojai taikytų įdomesnius informacijos perteikimo būdus, keistų/atrastų naujus mokymo metodus, naudotųsi įvairesnėmis mokymosi aplinkomis ir šiuolaikinėmis priemonėmis (5 proc. abiturientų);

- pamokos metu mokytojai pateiktų „nesausą“ informaciją, visada išdėstytą aiškiai, neatmestinais tema, mokytojai visą pamokos laiką skirtą dėstomam dalykui, t. y. nenukrypstant nuo temos (4,5 proc. abiturientų).

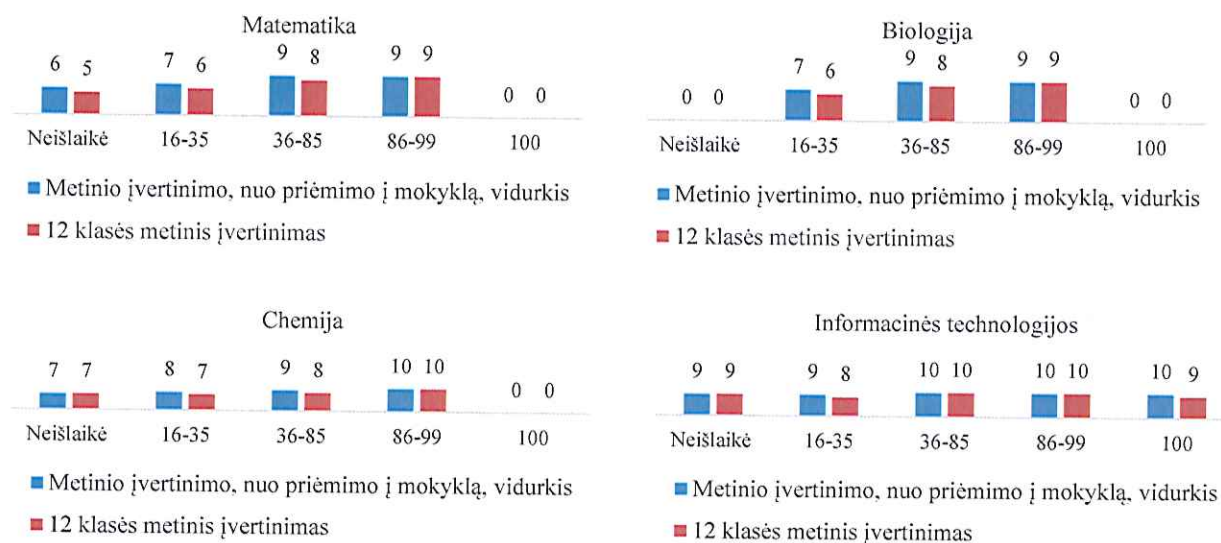
2. MOKYTOJŲ KVALIFIKACIJA IR MOKINIŲ PASTANGOS TURI ĮTAKOS MOKINIŲ PASIEKIMŲ REZULTATAMS

2.1. Aukštesni mokinių metiniai vidurkiai sąlygoja aukštesnius egzaminų rezultatus, išskyrus informacinių technologijų

Siekiant išsiaiškinti, ar aukštesni mokinių metiniai vidurkiai sąlygoja aukštesnius egzaminų rezultatus, atsirinkome mokinius (matematikos – 213, biologijos – 74, chemijos – 19 ir informacinių technologijų – 32), laikiusius 2021-2022 mokslo metais VBE, ir surinkome šių mokinių metinius įvertinimus ir VBE rezultatus. Laikėmės nuostatos, kad aukštesni mokinių metiniai vidurkiai sąlygoja aukštesnius egzaminų rezultatus, kai VBE rezultatai pagal kriterijus: neišlaikė, patenkinamas (16-35), pagrindinis (36-85), aukštesnysis (86-100) koreliuoja su metiniais įvertinimo vidurkiais.

7 pav. matome matematikos, biologijos, chemijos ir informacinių technologijų mokinių metinių įvertinimų: nuo priėmimo į mokyklą ir 12 klasės vidurkius suskirstytus pagal jų gautus VBE rezultatų kriterijus.

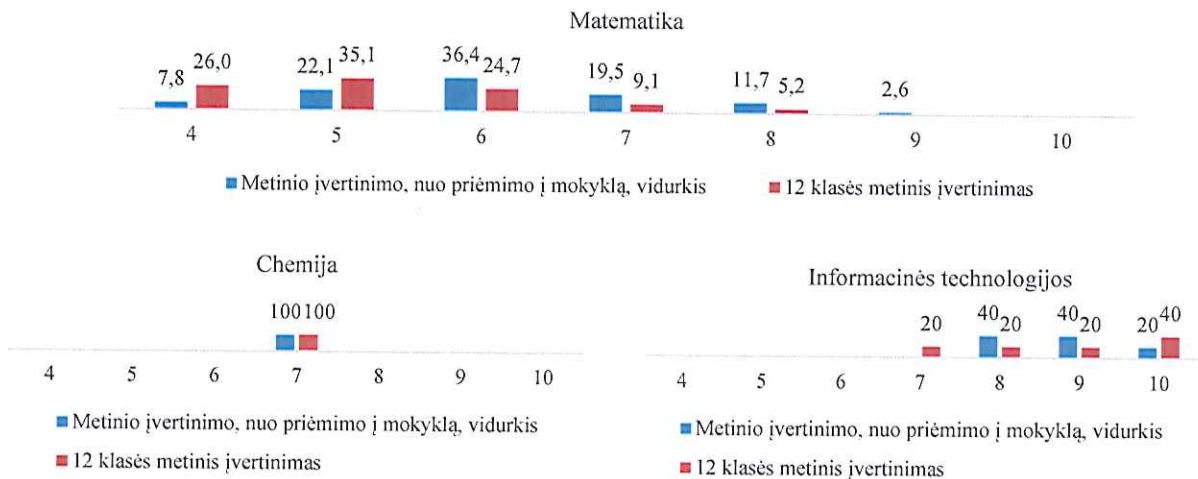
7 pav. Mokinių metinių įvertinimų vidurkiai

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal gimnazijų pateiktus duomenis iš dienyno sistemos.

Atkreipiame dėmesį, kad 2022 metais visi Kauno rajono mokiniai išlaikė biologijos VBE. Siekdami išsigryninti kokius metinius įvertinimus turintys mokiniai neišlaiko matematikos, chemijos, ir informacinių technologijų egzaminų, pateikėme 8 pav. mokinių metinius įvertinimus procentine išraiška.

8 pav. Mokinių, neišlaikiusių valstybinio brandos egzamino, metiniai įvertinimai, proc.

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal gimnazijų pateiktus duomenis iš dienos sistemos.

Matematikos VBE 2022 metais neišlaikė 159 iš 430 mokinių, t. y. 36,98 proc. Tais metais Lietuvoje matematikos brandos egzamino neišlaikė 35 proc. laikusiųjų. Po šio egzamino visuomenės informavimo priemonėse buvo skelbiama, kad mokiniams buvo pateikta per daug sudėtingų uždavinių, kurių jie nepajėgia išspręsti. Nacionalinės švietimo agentūros buvo sudaryta speciali komisija ištirti, ar matematikos brandos egzaminas atitiko programos reikalavimus. Ekspertų komisijos rezultatai parodė, kad egzaminas atitiko programą. Atsižvelgiant į 2022 metų situaciją, analizavome, ar tik 2022 metais didžiausias procentas Kauno rajono mokinių neišlaikė matematikos VBE. Stebima tendencija, kad kas antrais metais neišlaikiusiųjų procentas didėja, bet tarp šių procentų nėra didelio atotrūkio, t. y.:

- 2020 m. neišlaikė 35,68 proc. laikusiųjų;
- 2021 m. – 15,54 proc.;
- 2022 m. – 36,98 proc.;
- 2023 m. – 13,92 proc.

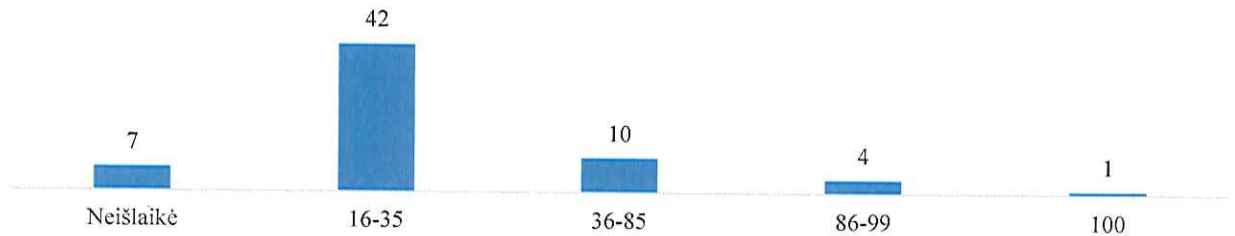
Todėl galima teigti, jei mokinys turi matematikos metinį įvertinimą nuo 4 iki 6, tai yra tikimybė, jog jis egzamino neišlaikys.

Kauno rajone 3 mokiniai iš 37 neišlaikė chemijos VBE. Esant tokiai nedidelei imčiai, neteisinga būtų daryti išvadą, jog mokiniai turėdami 12 klasėje ir nuo priėmimo į mokyklą pažymių vidurkį 7, neišlaikys egzamino.

Informacinių technologijų egzamino neišlaikė 10,94 proc. nuo laikusiųjų, nors jų metiniai įvertinimai yra aukšti. Iš viso 2022 metais informacinių technologijų egzaminą laikė 64 abiturientai

ir jų išlaikymo įvertinimo vidurkis tik 31,2 balo. Didžioji dalis mokinių net 42, t. y. 65,62 proc. gavo VBE įvertinimą intervale 16-35, o 7 mokiniai, t. y. 10,94 proc. – egzamino neišlaikė (žr. 9 pav.).

9 pav. Informacinių technologijų valstybinio brandos egzaminą laikusių mokinių skaičius ir įvertinimas

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal duomenų perdavimo sistemos KELTS duomenis.

Palyginus gimnazijų rezultatus, 2022 metais informacinių technologijų VBE geriausi rezultatai buvo Kauno r. Piliuonos gimnazijos, tačiau joje egzaminą laikė tik vienas mokinys, kuris surinko 88 balus, kai tuo tarpu Viešosios įstaigos Vytauto Didžiojo universiteto Ugnės Karvelis gimnazijos vienas mokinys surinko 100 balų, tačiau šios įstaigos bendras egzamino vidurkis tik 34,22 balo, tai yra žemesnis nei Lietuvos vidurkis (37,48 balo), nes iš viso laikė 18 mokinių ir iš jų 50 proc. mokinių surinko balus 16-35 intervale, o neišlaikė 16,67 proc. Kauno r. Neveronių gimnazijos bendras egzamino vidurkis 59,5 balo, laikė tik 2 mokiniai ir vienas iš jų surinko 94 balus, o kitas – 25 balus. Kauno r. Garliavos Juozo Lukšos gimnazijos VBE rezultato vidurkis (38,75 balo) aukštesnis nei Lietuvos vidurkis (37,48 balo), tačiau iš 8 egzaminą laikusių mokinių net 50 proc. surinko balus 16-35 intervale, o 12,5 proc. egzamino neišlaikė. Kitų Kauno rajono gimnazijų rezultatų vidurkis žemesnis nei Lietuvos:

- Iš 18 mokinių 83,33 proc. surinko 16-35, o 11,11 proc. neišlaikė, bendras gimnazijos vidurkis 25,33 balo (Kauno r. Raudondvario gimnazija);
- 1 mokinys laikė ir surinko 26 balus (Kauno r. Vilkijos gimnazija);
- 3 mokiniai laikė ir jų išlaikymo vidurkis 19 balų (Kauno r. Vandžiogalos gimnazija);
- 2 mokiniai laikė ir jų išlaikymo vidurkis 22,5 balo (Kauno r. Domeikavos gimnazija);
- 4 mokiniai laikė ir jų išlaikymo vidurkis 22,5 balo (Kauno r. Čekiškės Prano Dovydaičio gimnazija);
- 5 mokiniai laikė ir iš jų 80 proc. surinko 16-35 intervale balų, bendras gimnazijos vidurkis 30,8 balo (Kauno r. Karmėlavos Balio Buračo gimnazija);
- 2 mokiniai laikė, 1 neišlaikė, kitas gavo 36 balus, bendras gimnazijos vidurkis 18 balų (Kauno r. Babtų gimnazija).

Atlikus analizę galima teigti, kad abiturientų matematikos, biologijos ir chemijos VBE rezultatai koreliuoja su metiniais įvertinimais, t. y. aukštesni metiniai vidurkiai sąlygoja aukštesnius mokinių pasiekimų rezultatus. Informacinių technologijų VBE rezultatai visiškai neatspindi mokinių metinių įvertinimų, t. y. mokiniai, turintys aukštus metinius įvertinimus, VBE neišlaikė arba išlaikė gaudami skirtingus įvertinimus.

2.2. Aukštesnės kvalifikacijos mokytojų mokinių pasiekimų rezultatai aukštesni

Pedagogo kvalifikacija – Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pripažįstama asmens turimų kompetencijų arba profesinės patirties ir turimų kompetencijų, reikalingų mokiniams ugdyti, visuma¹⁸. Nuolat besikeičianti ir naujus iššūkius formuojanti švietimo sistema reikalauja nuolatinio mokytojų tobulėjimo ir profesinės kompetencijos siekiant geresnės ugdymo kokybės ir aukštesnių mokinių rezultatų. Todėl laikėmės nuostatos, kad aukštesnės kvalifikacijos mokytojų mokinių pasiekimų rezultatai aukštesni, kai:

- aukštesnės kvalifikacinės kategorijos mokytojų mokinių egzaminų rezultatų vidurkis aukštesnis, nei mokinių, kuriuos egzaminui ruošė žemesnės kvalifikacinės kategorijos mokytojai;
- mokytojų dalyvaujančių seminaruose ar mokymuose mokinių egzaminų rezultatų vidurkis aukštesnis, nei mokinių, kuriuos egzaminui ruošė nedalyvavę seminaruose ar mokymuose mokytojai.

Audituojamu laikotarpiu abiturientus matematikos, biologijos, chemijos, informacinių technologijų egzaminams ruošė 55 mokytojai. Pagal kvalifikacinę kategoriją didžiausią dalį sudarė mokytojai metodininkai 63,6 proc., t. y. 35 mokytojai, kiti: vyresnieji mokytojai – 25,5 proc., t. y. 14 mokytojų, mokytojai – 7,3 proc., t. y. 4 mokytojai ir mokytojai ekspertai – 3,6 proc., t. y. 2 mokytojai.

Audito metu išanalizavome mokinių egzaminų rezultatus pagal mokytojų kvalifikacinę kategoriją. Duomenis pateikėme 1, 2, 3 ir 4 lentelėse pagal kiekvieną audituojamą dalyką.

Iš 1 lentelės matome, kad mokinių išlaikiusiųjų matematikos VBE įvertinimo vidurkis aukštesnis, jei juos ruošė mokytojai, kurių kvalifikacinė kategorija aukštesnė. Mokinių neišlaikiusiųjų matematikos VBE procentas mažesnis tų mokytojų, kurių kvalifikacinė kategorija aukštesnė, išskyrus mokytojo kvalifikacinės kategorijos paruoštus mokinius. Atkreipiame dėmesį, kad mokytojo kvalifikacinės kategorijos mokytojai audituojamu laikotarpiu buvo tik 2, kurie dirbo skirtingose gimnazijose, vienas iš jų abiturientus ruošė VBE 2020-2021 mokslo metais, o kitas –

¹⁸ Lietuvos Respublikos švietimo 1991 m. birželio 25 d. įstatymas Nr. I-1489, 2 str. 22 d. (su vėlesniais pakeitimais).

2021-2022 mokslo metais. Tik vienoje Kauno rajono gimnazijoje buvo vienas mokytojas ekspertas, kuris dirbo visu audituojamu laikotarpiu.

1 lentelė. Mokinių matematikos egzaminų rezultatai pagal jų mokytojų kvalifikacinę kategoriją

Mokytojų kvalifikacinė kategorija	2019-2023 metų duomenų vidurkiai			
	Mokytojų skaičius	Mokinių laikusių egzaminą skaičius	Neišlaikiusių VBE mokinių skaičiaus proc.	Mokinių išlaikiusiųjų VBE įvertinimas
Mokytojas	1	17	14,25	29,5
Vyresnysis mokytojas	8,5	86,75	34,05	35,93
Metodininkas	13,75	233,5	23,53	36,25
Mokytojas ekspertas	1	18	8,33	42

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal gimnazijų pateiktus duomenis.

Iš 2 lentelės duomenų matome, kad kai kuriais atvejais mokytojų kvalifikacinė kategorija neturi įtakos mokinių, laikusių chemijos egzaminą, įvertinimo vidurkiui ir neišlaikiusiųjų procentui. Šiuo atveju aukščiausias išlaikiusiųjų VBE įvertinimo vidurkis tų mokinių, kuriuos ruošė metodininkai, o ne ekspertai. Metodininkų ruošų mokinių egzamino neišlaikė 2,95 proc., t. y. per visą audituojamą laikotarpį egzamino neišlaikė tik 2 mokiniai. Žemiausias išlaikiusiųjų VBE įvertinimo vidurkis tų mokinių, kuriuos ruošė vyresnieji mokytojai (34,25 balo), o ne mokytojai. Egzamino neišlaikė net 18,3 proc. jų ruošų mokinių.

2 lentelė. Mokinių chemijos egzaminų rezultatai pagal jų mokytojų kvalifikacinę kategoriją

Mokytojų kvalifikacinė kategorija	2019-2023 metų duomenų vidurkiai			
	Mokytojų skaičius	Mokinių laikusių egzaminą skaičius	Neišlaikiusių VBE mokinių skaičiaus proc.	Mokinių išlaikiusiųjų VBE įvertinimas
Mokytojas	1,25	3	0	42
Vyresnysis mokytojas	1,5	3,25	18,3	34,25
Metodininkas	3,75	13	2,95	51,5
Mokytojas ekspertas	1,25	7,5	0	48,5

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal gimnazijų pateiktus duomenis.

Iš 3 lentelės matome, kad mokinių išlaikiusiųjų biologijos VBE įvertinimo vidurkis aukštesnis, kai juos ruošė mokytojai, kurių kvalifikacinė kategorija aukštesnė. Mokytojo ruošti mokiniai visi išlaikė egzaminą, bet jų įvertinimo balas žemiausias.

3 lentelė. Mokinių biologijos egzaminų rezultatai pagal jų mokytojų kvalifikacinę kategoriją

Mokytojų kvalifikacinė kategorija	2019-2023 metų duomenų vidurkiai			
	Mokytojų skaičius	Mokinių laikusių egzaminą skaičius	Neišlaikiusių VBE mokinių skaičiaus proc.	Mokinių išlaikiusiųjų VBE įvertinimas
Mokytojas	1,25	6,5	0	38,25
Vyresnysis mokytojas	2,5	11,75	3,13	40,3
Metodininkas	9,75	109	2,7	50

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal gimnazijų pateiktus duomenis.

Iš 4 lentelės matome, kad mokinių, kuriuos ruošė mokytojai (kvalifikacinė kategorija) informacinių technologijų VBE įvertinimo vidurkis aukštesnis ir mažesnis procentas mokinių neišlaikiusių egzaminą, nei abiturientų, kuriuos ruošė vyr. mokytojai.

4 lentelė. Mokinių informacinių technologijų egzaminų rezultatai pagal jų mokytojų kvalifikacinę kategoriją

Mokytojų kvalifikacinė kategorija	2019-2023 metų duomenų vidurkiai			
	Mokytojų skaičius	Mokinių laikusių egzaminą skaičius	Neišlaikiusių VBE mokinių skaičiaus proc.	Mokinių išlaikiusiųjų VBE įvertinimas
Mokytojas	1,33	3,67	25	27,67
Vyresnysis mokytojas	2,25	7	38,88	27,5
Metodininkas	8,5	48	9,4	37,5

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal gimnazijų pateiktus duomenis.

Atlikus audituojamų dalykų analizę, išskyrus kai kuriuos atvejus, galime teigti, kad mokytojų kvalifikacinė kategorija tiesiogiai įtakoja mokinių pasiekimų rezultatus.

Nacionalinės švietimo agentūros 2021 m. atlikta Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų pažangos analizė atskleidė, kad nuo mokytojų profesinės kvalifikacijos didinimo tiesiogiai priklauso pažanga Lietuvos mokyklose. Analizės duomenys parodė, kad dauguma šalies mokytojų, mokyklų vadovų ir švietimo pagalbos specialistų kėlė savo kvalifikaciją, ir tai turėjo įtakos mokyklos bei mokinių pažangai.

Audito metu, siekėme išsiaiškinti, ar mokinių, kuriuos ruošė mokytojai dalyvavę seminaruose / mokymuose, egzaminų rezultatų vidurkiai aukštesni.

Audituojamu laikotarpiu apie 70 proc. mokytojų (71,9 proc. matematikos, 71,7 proc. biologijos, 69,2 proc. chemijos ir 65,4 proc. informacinių technologijų), kurie ruošė abiturientus, dalyvavo seminaruose.

Iš 5 lentelės matome, kad matematikos vyr. mokytojo ir metodininko mokinių, kuriuos ruošė mokytojai dalyvavę seminaruose / mokymuose, egzaminų rezultatų vidurkiai aukštesni. Mokytojas (kvalifikacinė kategorija) visu audituojamu laikotarpiu dalyvavo seminaruose, todėl negalime palyginti egzaminų rezultatų duomenų. Mokytojas ekspertas (vienos gimnazijos mokytojas) 3 mokslo metus dalyvavo seminaruose, o 2022-2023 mokslo metais seminaruose nedalyvavo.

5 lentelė. Mokinių matematikos egzaminų rezultatai pagal jų mokytojų (ne)dalyvavimą seminaruose/mokymuose

Mokytojų kvalifikacinė kategorija	Seminarai, mokymai	2019-2023 metų duomenų vidurkiai			
		Mokytojų skaičius	Mokinių laikusių egzaminą skaičius	Neišlaikiusių VBE mokinių skaičiaus proc.	Mokinių išlaikiusiųjų VBE įvertinimas
Mokytojas	Dalyvauta	1	17	14,25	29,5
	Nedalyvauta	-	-	-	-
Vyresnysis mokytojas	Dalyvauta	6	54,75	32,05	37
	Nedalyvauta	2,75	36	41,3	28,53
Metodininkas	Dalyvauta	10	173	21,9	36,5
	Nedalyvauta	3,75	60,5	26,13	36
Mokytojas ekspertas	Dalyvauta	1	19,7	11,1	40,3
	Nedalyvauta	1	13	0	47

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal gimnazijų pateiktus duomenis.

Iš 6 lentelės matome, kad tik chemijos metodininko mokinių, kuriuos ruošė mokytojai dalyvavę seminaruose / mokymuose, egzaminų rezultatų vidurkiai aukštesni.

6 lentelė. Mokinių chemijos egzaminų rezultatai pagal jų mokytojų (ne)dalyvavimą seminaruose/mokymuose

Mokytojų kvalifikacinė kategorija	Seminarai, mokymai	2019-2023 metų duomenų vidurkiai			
		Mokytojų skaičius	Mokinių laikusių egzaminą skaičius	Neišlaikiusių VBE mokinių skaičiaus proc.	Mokinių išlaikiusiųjų VBE įvertinimas
Mokytojas	Dalyvauta	1	3,5	0	36
	Nedalyvauta	1	1,67	0	44
Vyresnysis mokytojas	Dalyvauta	1,5	3,25	11,9	34
	Nedalyvauta	-	-	-	-
Metodininkas	Dalyvauta	3,25	8,5	0	54
	Nedalyvauta	1	9	7,15	48
Mokytojas ekspertas	Dalyvauta	1	5	0	38
	Nedalyvauta	1	7,5	0	56

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal gimnazijų pateiktus duomenis.

Iš 7 lentelės matome, kad mokinių, kuriuos ruošė visų kvalifikacinių kategorijų mokytojai dalyvavę seminaruose / mokymuose (išskyrus metodininkus), biologijos egzaminų rezultatų vidurkiai yra aukštesni.

7 lentelė. Mokinių biologijos egzaminų rezultatai pagal jų mokytojų (ne)dalyvavimą seminaruose/mokymuose

Mokytojų kvalifikacinė kategorija	Seminarai, mokymai	2019-2023 metų duomenų vidurkiai			
		Mokytojų skaičius	Mokinių laikusių egzaminą skaičius	Neišlaikiusių VBE mokinių skaičiaus proc.	Mokinių išlaikiusiųjų VBE įvertinimas
Mokytojas	Dalyvauta	1	8	0	57
	Nedalyvauta	1	4,5	0	38,5
Vyresnysis mokytojas	Dalyvauta	2,25	11,5	3,13	40,5
	Nedalyvauta	1	1	0	24
Metodininkas	Dalyvauta	7,5	78,5	3,28	48
	Nedalyvauta	2,25	30,5	1,4	54,75

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal gimnazijų pateiktus duomenis.

Iš 8 lentelės matome, kad mokinių, kuriuos ruošė visų kvalifikacinių kategorijų mokytojai dalyvavę seminaruose / mokymuose (išskyrus metodininkus), informacinių technologijų egzaminų rezultatų vidurkiai yra aukštesni.

8 lentelė. Mokinių informacinių technologijų egzaminų rezultatai pagal jų mokytojų (ne)dalyvavimą seminaruose/mokymuose

Mokytojų kvalifikacinė kategorija	Seminarai, mokymai	2019-2023 metų duomenų vidurkiai			
		Mokytojų skaičius	Mokinių laikusių egzaminą skaičius	Neišlaikiusių VBE mokinių skaičiaus proc.	Mokinių išlaikiusiųjų VBE įvertinimas
Mokytojas	Dalyvauta	1	2	27,77	28
	Nedalyvauta	1	5	1	26
Vyresnysis mokytojas	Dalyvauta	1,25	1,75	25	34,75
	Nedalyvauta	1	4,25	45	21,25
Metodininkas	Dalyvauta	6,25	28,25	10,55	35
	Nedalyvauta	2,5	21,25	8,3	40,25
Mokytojas ekspertas	Dalyvauta	-	-	-	-
	Nedalyvauta	-	-	-	-

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal gimnazijų pateiktus duomenis.

Yra atvejų, kai mokinių, kurių mokytojai nedalyvavo seminaruose, rezultatai geresni, manome, kad tam turėjo įtakos mokytojų kvalifikacijos didinimas ankstesniais laikotarpiais. Todėl galima teigti, kad nuo mokytojų profesinės kvalifikacijos didinimo, t. y. dalyvavimo seminaruose / mokymuose priklauso mokinių pažanga, geresni egzaminų įvertinimai.

3. MAŽESNIS MOKINIŲ SKAIČIUS GRUPĖJE DAŽNIAUSIAI ĮTAKOJA AUKŠTESNIUS MOKINIŲ PASIEKIMŲ REZULTATUS

Optimalus mokinių skaičius klasėje – aktuali švietimo politikos tema daugelyje pasaulio šalių. Klasių dydžio klausimas keliamas svarstant, kaip tinkamai panaudoti lėšas ir kartu sudaryti palankiausias sąlygas siekiant geresnių mokymosi rezultatų¹⁹. Laikėmės nuostatos, kad mažesnis mokinių skaičius grupėje įtakoja aukštesnius mokinių pasiekimų rezultatus, t. y. grupėje iki 12 mokinių²⁰ ir visu audituojamu laikotarpiu jų pasiekimų rezultatai aukštesni nei didesnėse grupėse.

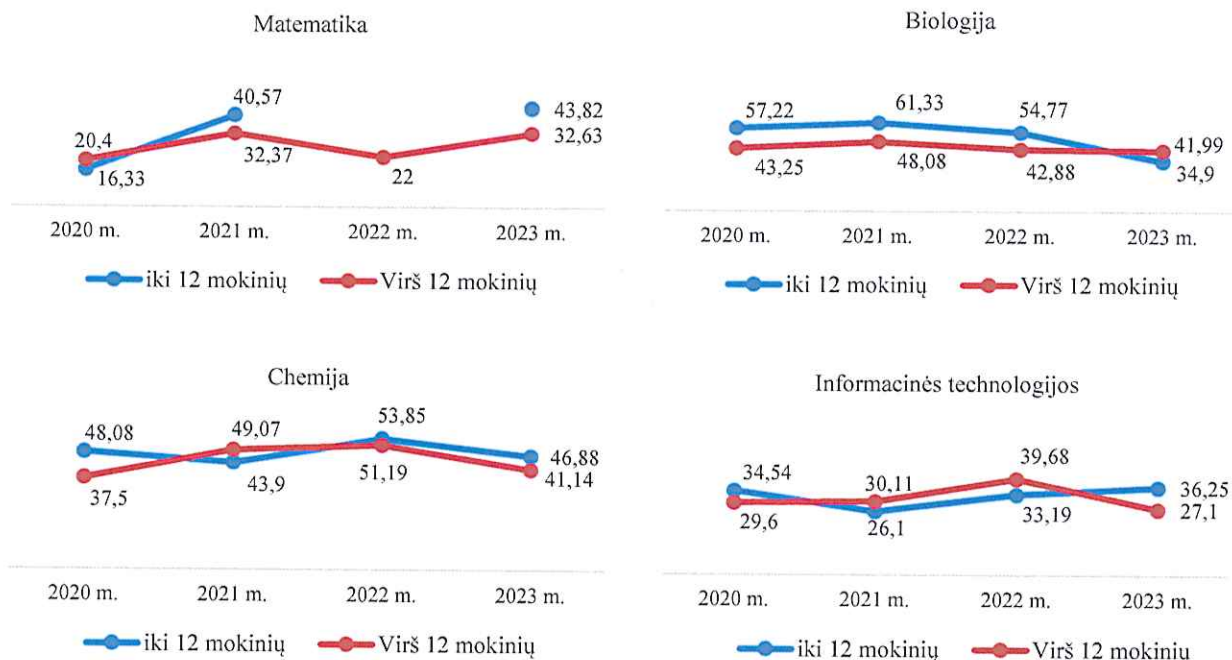
Kauno rajone nebuvo tokių gimnazijų klasių, kuriose mokėsi iki 12 abiturientų, todėl vertindami rezultatus iš gimnazijų susirinkome duomenis apie abiturientų skaičių grupėje pagal

¹⁹ Internetinė prieiga: <https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2020/07/Dideles-ar-mazos-klases-2009-gruodis.pdf> (žiūrėta 2023-10-27).

²⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. nutarimas Nr. 679 „Dėl mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ su vėlesniais pakeitimais.

kiekvieną audituojamą dalyką ir jų VBE rezultatus. VBE balų vidurkius mažoje ir didelėje grupėje matome 10 pav.

10 pav. Valstybinių brandos egzaminų balų vidurkis mažoje ir didelėje grupėje

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal gimnazijų ir duomenų perdavimo sistemos KELITAS duomenis

Iš 6 pav. matome, kad audituojamu laikotarpiu mokinių, besimokančių mažesnėse grupėse, dažniausiai VBE rezultatas aukštesnis, t. y.:

- matematikos – 2021 m. 8,2 balo aukštesnis, 2023 m. 11,19 balo aukštesnis, o 2020 m. 4,07 balo žemesnis;
- biologijos – 2020 m. 13,97 balo aukštesnis, 2021 m. 13,25 balo aukštesnis ir 2022 m. 11,89 balo aukštesnis, o 2023 m. 6,06 balo žemesnis;
- chemijos – 2020 m. 10,58 balo aukštesnis, 2022 m. 2,66 balo aukštesnis ir 2023 m. 5,74 balo aukštesnis, o 2021 m. 5,17 balo žemesnis;
- informacinių technologijų – 2020 m. 4,94 balo aukštesnis ir 2023 m. 9,15 balo aukštesnis, o 2021 m. 4,01 balo žemesnis ir 2022 m. 6,49 balo žemesnis.

Audito metu pastebėjome, kad ne tik mokinių skaičius grupėje lemia aukštesnius mokinių pasiekimų rezultatus, bet ir kiti veiksniai kaip mokytojas ir mokiniai, pvz.:

- didesnėse gimnazijose, kuriose yra ne viena didelė abiturientų grupė ir juos moko ne vienas mokytojas, kiekvieno mokytojo mokinių, laikiusių matematikos egzaminus, rezultatai labai skirtingi, t. y. 2021 m. vieno mokytojo mokinių egzamino vidurkis 11 balų, o kito – 48 balai;

- mažesnėse grupėse yra mokinių, kurie išlaiko egzaminus žemesniais įvertinimais, t. y. 2021 m. matematikos mažai mokinių turinčios grupės (11 mokinių) egzamino vidurkis 34,3 balo, iš jų vienas mokinis gavo 18 balų įvertinimą, o kitas – 86 balų.

Kontrolės ir audito tarnybos vykdytos mokytojų apklausos metu 7 proc. mokytojų teikė pasiūlymus, kad reikia mažinti mokinių skaičių grupėje, nes perėjimas iš kiekybės į kokybę ženkliai pagerintų mokinių pasiekimų rezultatus ir tuo atveju mokytojai galėtų geriau įvertinti ir stebėti mokinių pasiekimus ir jų raidą, daugiau laiko skirti sudėtingai mokymo medžiagai ir užduotims nagrinėti, o mokiniai turėtų daugiau galimybių aktyviai dalyvauti pamokoje.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Laukiamas audito poveikis: Pasirengus ar papildžius turimas mokytojų veiklos įsivertinimo anketas įtraukiant metines užduotis, kurios būtų susietos su mokinių rezultatų gerinimu ir nurodant pasiektus rezultatus, užtikrinus konsultacijų priėmimą visiems mokiniams, kuriems jų reikia, papildinus mokytojų motyvaciją, pagerėtų mokinių pasiekimų rezultatai. Atlikus informacinių technologijų mokymo proceso išsamų tyrimą, pagerėtų abiturientų VBE rezultatai.

Pastebėjimai (pagrindinis audito rezultatas)	Rekomendacija (pokyčiai, kurių siekiama) ir jos svarba	Pokyčio vertinimo*			Priemonė, reikalinga problemai išspręsti	Priemonės terminas	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Rekomendacijos (pokyčio, kurio įgyvendinimo terminas)
		rodikliai	pradinė reikšmė	siektina reikšmė				
1-asis pagrindinis audito rezultatas Nepakankamai imamas veiksmų, siekiant pagerinti mokinių pasiekimų rezultatus	Vidutinės svarbos 1. Siekiant gerinti mokinių ugdymo(-si) rezultatus ir užtikrinti kiekvieno mokytojo atskaitomybę už atliekamas funkcijas, gimnazijoms pasirengti ar papildyti turimas mokytojų veiklos įsivertinimo anketas įtraukiant metines užduotis, kurios būtų susietos su mokinių rezultatų gerinimu ir nurodyti pasiektus rezultatus.	Parengtos mokytojų veiklos įsivertinimo anketos	Parengtos / neparengtos mokytojų veiklos įsivertinimo anketos	Parengtos ir / ar papildytos mokytojų veiklos įsivertinimo anketos, įtraukiant metines užduotis, kurios būtų susietos su mokinių rezultatų gerinimu ir nurodyti pasiektus rezultatus	Paskirti asmenį(-is) ar komisiją, kuri parengtų ar papildytų turimas mokytojų veiklos įsivertinimo anketas, įtraukiant metines užduotis, kurios būtų susietos su mokinių rezultatų gerinimu ir nurodyti pasiektus rezultatus	2024-01-01	Kauno r. gimnazijos	2024-01-01
	Didelės svarbos 2. Siekiant mažinti mokinių pasiekimų skirtumus, užtikrinti konsultacijų priėmimą visiems mokiniams, kuriems jų reikia. Nesant galimybės suderinti mokinių konsultacijų grafiko su mokyklinių autobusų važiavimo grafiku,	Patvirtintas konsultacijų grafikas suderintas su mokyklinių autobusų važiavimo grafiku;	Patvirtintas konsultacijų grafikas; Patvirtintas mokyklinių autobusų važiavimo grafikas	Patvirtintas konsultacijų grafikas suderintas su patvirtintu mokyklinių autobusų važiavimo grafiku	Paskirti asmenis, kurie prieš pateikdami vadovui tvirtinti grafikus, juos suderintų, kad būtų užtikrintas konsultacijų priėmimas visiems mokiniams kuriems jų reikia	2024-01-01	Kauno r. gimnazijos	2024-01-01

Pastebėjimai (pagrindinis audito rezultatas)	Rekomendacija (pokyčiai, kurių siekiama) ir jos svarba	Pokyčio vertinimo*			Priemonė, reikalinga problemai išspręsti	Priemonės terminas	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama) įgyvendinimo terminas
		rodikliai	pradinė reikšmė	siektina reikšmė				
	apsvarstyti galimybę konsultacijas mokiniams teikti nuotoliniu būdu.							
	Vidutinės svarbos 3. Siekiant padidinti mokytojų motyvaciją, parengti Kauno rajono ugdymo įstaigoms darbuotojų skatinimo tvarkos aprašą.	Parengtas vieningas Kauno rajono ugdymo įstaigų darbuotojų skatinimo tvarkos aprašas	Atskiri įstaigų darbuotojų skatinimo tvarkos aprašai ar taisyklės	Parengtas ir patvirtintas Kauno rajono ugdymo įstaigoms darbuotojų skatinimo tvarkos aprašas,	2024-06-01	Kultūros, švietimo ir sporto skyrius	2024-06-01	
2-asis pagrindinis audito rezultatas Mokytojų kvalifikacija ir mokinių pastangos turi įtakos mokinių pasiekimų rezultatams	Didelės svarbos 4. Siekiant nustatyti priežastis, kodėl informacinių technologijų rezultatai žemi, nors mokinių metiniai įvertinimai labai aukšti, atlikti šio dalyko mokymo proceso išsamų tyrimą	Informacinių technologijų mokinių metiniai vidurkiniai koreliuoja su VBE rezultatais	Labai aukšti mokinių metiniai įvertinimai, VBE rezultatai žemi	Informacinių technologijų mokinių metiniai įvertinimai koreliuoja su VBE rezultatais	2024-03-01	Kultūros, švietimo ir sporto skyrius	2024-03-01	

*Detalus pokyčių vertinimo rodiklių duomenys pateikti 3 priede „Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys“.

Savivaldybės kontrolierė

Rima Zieniuvienė

Audita atliko: Jurgita Jonynienė (grupės vadovas), Olga Štuopienė

PRIEDAI

Ataskaitos „Matematikos, biologijos, chemijos ir informacinių technologijų mokinių pasiekimų rezultatų vertinimas“
1 priedas

Santrumpos ir sąvokos

Kontrolės ir audito tarnyba – Kauno rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba.

Kultūros, švietimo ir sporto skyrius – Kauno rajono savivaldybės administracijos Kultūros, švietimo ir sporto skyrius.

VBE – Valstybiniai brandos egzaminai.

PUPP – Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimas.

Audito apimtis ir metodai

Audito apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar galima pasiekti geresnius mokomųjų dalykų (matematikos, chemijos, biologijos ir informacinių technologijų) mokinių pasiekimų rezultatus. Juos vertinti pasirinkome pagal ugdymo kokybės vertinimo rodiklį – mokinių brandos egzaminų rezultatus.

Audito klausimai:

1. Ar imamasi veiksmų, siekiant pagerinti mokinių pasiekimų rezultatus.
2. Ar mokytojų kvalifikacija ir mokinių pastangos turi įtakos mokinių pasiekimų rezultatams.
3. Ar mažesnis mokinių skaičius grupėje įtakoja aukštesnius mokinių pasiekimų rezultatus.

Audituojamas laikotarpis: 2019–2023 mokslo metai.

Audituojami subjektai:

- Kauno r. Babtų gimnazija;
- Kauno r. Čekiškės Prano Dovydaičio gimnazija;
- Kauno r. Domeikavos gimnazija;
- Kauno r. Garliavos Juozo Lukšos gimnazija;
- Kauno r. Karmėlavos Balio Buračo gimnazija;
- Kauno r. Neveronių gimnazija;
- Kauno r. Piliuonos gimnazija;
- Kauno r. Raudondvario gimnazija;
- Kauno r. Vandžiogalos gimnazija;
- Kauno r. Vilkijos gimnazija;
- VšĮ Vytauto Didžiojo universiteto Ugnės Karvelis gimnazija.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus.

Audito duomenų rinkimo ir audito metodai

Audito ataskaitos skyrius	Taikyti duomenų rinkimo ir audito metodai	Tikslai
1. Nepakankamai imamasi veiksmų, siekiant pagerinti mokinių pasiekimų rezultatus	<p><u>Dokumentu peržiūra</u> Nagrinėjome: LR švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymus, mokytojų veiklos įsivertinimo anketas, konsultacijų grafikus, mokyklinių autobusų grafikus, mokinių važiujančių autobusais sąrašus, gimnazijų mokytojų ir mokinių skatinimo tvarkos aprašus, gimnazijų įsakymus dėl mokytojų ir mokinių skatinimo.</p> <p><u>Apklausa (anketos)</u> Anketas užpildė 2022-2023 mokslo metų 10-ties gimnazijų (Kauno r. Neveronių gimnazija tais metais neturėjo abiturientų) 340 abiturientų ir juos mokiusieji 169 mokytojai.</p> <p><u>Duomenų analizė</u> Duomenis rinkome iš 11 gimnazijų ir juos analizavome. Analizavome apklausų (anketų) duomenis. Skaičiavome duomenis, susijusius su mokinių konsultacijomis ir korepetitoriaus naudojimosi paslaugomis, mokytojus pagal amžiaus grupes, kurie planuoja (ne) keisti darbą, užpildytų anketų duomenis. Lyginome konsultacijų grafikus su mokyklinių autobusų grafikai ir su mokinių, važiujančių autobusais, sąrašais.</p> <p><u>Pokalbiai su:</u> Gimnazijų darbuotojais ir diskutavome su Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus darbuotojais.</p>	<p>Įvertinti, ar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gimnazijos vadovai vykdo kasmetinį mokytojų veiklos vertinimą, siekdami pagerinti mokinių rezultatus; • visose gimnazijose teikiamos konsultacijos ir užtikrinama, kad jose galėtų dalyvauti visi mokiniai, kuriems jų reikia; • mokytojai motyvuojami siekti geresnių mokinių ugdymo(-si) rezultatų; • mokiniai motyvuojami siekti geresnių ugdymo(-si) rezultatų.
2. Mokytojų kvalifikacija ir mokinių pastangos turi įtakos mokinių pasiekimų rezultatams	<p><u>Dokumentu peržiūra</u> Nagrinėjome: LR Švietimo įstatymą, Nacionalinės švietimo agentūros aliktą 2021 m. Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų pažangos analizę, duomenis iš elektroninių dienynų sistemos, iš duomenų perdavimo sistemos KELTAS ir gimnazijų pateiktus egzaminų įvertinimus.</p> <p><u>Apklausa (anketos)</u> Anketas užpildė 2022-2023 mokslo metų 10-ties gimnazijų (Kauno r. Neveronių gimnazija tais metais neturėjo abiturientų) 340 abiturientų ir juos mokiusieji 169 mokytojai.</p> <p><u>Duomenų analizė</u> Duomenis rinkome iš 11 gimnazijų ir juos analizavome. Analizavome apklausų (anketų) duomenis. Skaičiavome mokinių metinius vidurkius, mokytojus pagal kvalifikacines kategorijas ir jų mokinių egzaminų įvertinimus, užpildytų anketų duomenis. Lyginome mokinių metinius vidurkius su egzaminų rezultatais, lyginome mokinių egzaminų rezultatus pagal juos ruošusių mokytojų kvalifikacinę kategoriją.</p> <p><u>Pokalbiai su:</u> Gimnazijų darbuotojais ir diskutavome su Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus darbuotojais.</p>	<p>Įvertinti, ar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aukštesni mokinių metiniai vidurkiai sąlygoja aukštesnius egzaminų rezultatus; • aukštesnės kvalifikacijos mokytojų mokinių pasiekimų rezultatai aukštesni.
3. Mokinių skaičius grupėje dažniausiai įtakoja aukštesnius mokinių pasiekimų rezultatus	<p><u>Dokumentu peržiūra</u> 2018 m. liepos 11 d. nutarimas Nr. 679 „Dėl mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ su vėlesniais pakeitimais. Nagrinėjome duomenis iš duomenų perdavimo sistemos KELTAS ir gimnazijų pateiktus egzaminų įvertinimus.</p> <p><u>Apklausa (anketos)</u> Anketas užpildė 2022-2023 mokslo metų 10-ties gimnazijų (Kauno r. Neveronių gimnazija tais metais neturėjo abiturientų) 340 abiturientų ir juos mokiusieji 169 mokytojai.</p> <p><u>Duomenų analizė</u></p>	<p>Įvertinti, ar mažesnis mokinių skaičius grupėje įtakoja aukštesnius mokinių pasiekimų rezultatus.</p>

Audito ataskaitos skyrius	Taikyti duomenų rinkimo ir audito metodai	Tikslai
	<p>Duomenis apie klasės/grupės dydį rinkome iš 11 gimnazijų ir juos analizavome. Analizavome apklausų (anketų) duomenis. Skaičiavome VBE balų vidurkį mokinių, kurie mokėsi mažoje ir didelėje grupėje ir palyginome šiuos duomenis tarpusavyje.</p> <p><u>Pokalbiai su:</u> Gimnazijų darbuotojais ir diskutavome su Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus darbuotojais.</p>	

Ataskaitos „Matematikos, biologijos, chemijos ir informacinių technologijų mokinių pasiekimų rezultatų vertinimas“
3 priedas

Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys

Rodiklis	Parengtos mokytojų veiklos įsivertinimo anketos	Patvirtintas konsultacijų grafikas su patvirtintu mokyklinių autobusų važiavimo grafiku	Parengtas vieningas Kauno rajono ugdymo įstaigų darbuotojų skatinimo tvarkos aprašas	Informacinių technologijų mokinių metiniai vidurkiai koreliuoja su VBE rezultatais
Matavimo vienetas	-	-	-	-
Pradinė reikšmė	Parengtos / neparengtos mokytojų veiklos įsivertinimo anketos 2023 m. rugsėjo-spalio mėn.	Patvirtintas konsultacijų grafikas; Patvirtintas mokyklinių autobusų važiavimo grafikas 2023 m. rugsėjo-spalio mėn.	Atskiri įstaigų darbuotojų skatinimo tvarkos aprašai ar taisyklės 2023 m. rugsėjo mėn.	Labai aukšti mokinių metiniai įvertinimai, VBE rezultatai žemi
Pradinės reikšmės fiksavimo data	2023 m. rugsėjo-spalio mėn.	2023 m. rugsėjo-spalio mėn.	2023 m. rugsėjo mėn.	2023 m. balandžio-gegužės mėn.
Siektina reikšmė	Parengtos ir / ar papildytos mokytojų veiklos įsivertinimo anketos, įtraukiant metines užduotis, kurios būtų susietos su mokinių rezultatų gerinimu ir nurodant pasiektus rezultatus	Patvirtintas konsultacijų grafikas su patvirtintu mokyklinių autobusų važiavimo grafiku	Parengtas ir patvirtintas Kauno rajono ugdymo įstaigoms darbuotojų skatinimo tvarkos aprašas, mokytojų motyvacijai didinti	Mokinių metiniai įvertinimai koreliuoja su VBE rezultatais
Tolerancijos ribos	Gerai	Parengtos ir / ar papildytos mokytojų veiklos įsivertinimo anketos, įtraukiant metines užduotis, kurios būtų susietos su mokinių rezultatų gerinimu ir nurodant pasiektus rezultatus	Parengtas ir patvirtintas Kauno rajono ugdymo įstaigoms darbuotojų skatinimo tvarkos aprašas, mokytojų motyvacijai didinti	Mokinių metiniai įvertinimai koreliuoja su VBE rezultatais
	Vidutiniškai	-	-	-
Blogai	Neparengtos ir / ar nepapildytos mokytojų veiklos įsivertinimo anketos	Konsultacijos mokiniams vykdomos nuotoliniu būdu Neužtikrintas konsultacijų prieinamumas visiems mokiniams, kuriems jų reikia	Neparengtas ir nepatvirtintas Kauno rajono ugdymo įstaigoms darbuotojų skatinimo tvarkos aprašas	Neatliktas informacinių technologijų mokymo proceso išsamus tyrimas ir nenustatytos priežastys, kodėl informacinių technologijų VBE rezultatai žemi, nors mokinių metiniai įvertinimai labai aukšti
Siektinos reikšmės fiksavimo data	2024-01-01	2024-01-01	2024-06-01	2024-03-01

Rodiklis	Parengtos mokytojų veiklos įsivertinimo anketos	Patvirtintas konsultacijų grafikas suderintas su patvirtintu mokyklinių autobusų važiavimo grafiku	Parengtas vieningas Kauno rajono ugdymo įstaigų darbuotojų skatinimo tvarkos aprašas	Informacinių technologijų mokinių metiniai vidurkiniai koreliuoja su VBE rezultatais
Duomenų šaltinis rodikliui skaičiuoti	Kauno r. gimnazijos	Kauno r. gimnazijos	Kultūros, švietimo ir sporto skyrius	Kultūros, švietimo ir sporto skyrius
Periodinės reikšmės fiksavimo data	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį
Detalus skaičiavimo / vertinimo aprašymas	Peržiūrėti mokytojų veiklos įsivertinimo anketas	Atlikti peržiūrą, ar konsultacijų grafikas suderintas su patvirtintu mokyklinių autobusų važiavimo grafiku	Peržiūrėti parengtą Kauno rajono ugdymo įstaigoms darbuotojų skatinimo tvarkos aprašą	Peržiūrėti atlikto tyrimo dokumentus